

Spis treści

PRZEDMOWA	5
WSTĘP	13
KĘPA OKSYWSKA — CHARAKTERYSTYKA WOJSKOWO-GEOGRAFICZ- NA, UTWORZENIE NA OKSYWIU BAZY MARYNARKI WOJENNEJ, ROLA KĘPY OKSYWSKIEJ W KONCEPCJACH OBRONY WYBRZEŻA I KONKRETNYCH PRZYGOTOWANIACH OBRONNYCH PRZED I POD- CZAS WOJNY	15
DZIESIĘĆ DNI OBRONY	30
RELACJE I ICH AUTORZY	47

PRZYGOTOWANIA

ZANIM PADŁ PIERWSZY STRZAŁ	57
<i>Przygotowania do obrony Kępy Oksywskiej przed agresją hitlerowską . . .</i>	57
Por. sap. Jan Żelewski: Oksywie w ogniu walki, wrzesień 1939 r. (c.d. ze s. 554 t. I)	57
Mjr piech. Franciszek Piotrowiak: Historia III Gdyńskiego Batalionu ON .	59
Por. piech. Hipolit Walkowski: Zarys działań III Gdyńskiego Batalionu ON we wrześniu 1939 r.	63
Por. art. Stanisław Głuszyk: Zestawienie działalności 3 baterii Morskiego Dy- wizjonu Artylerii Lekkiej za czas od 26 sierpnia do 19 września 1939 r. (c.d. ze s. 503 t. I)	67
Por. Straży Granicznej Jarosław Kurnik: Relacja	69
PRZED NADEJŚCIEM WROGA	74
<i>Obrona przeciwlotnicza i przeciwdesantowa oraz przygotowania do obrony Kępy Oksywskiej w okresie walk na przedpolu</i>	74
Kmdr ppor. Stanisław Jabłoński: Dzieje 1 Morskiego Dywizjonu Artylerii Przeciwlotniczej (c.d. ze s. 279 t. I)	74
Ppor. pil. Edmund Jereczek: Spostrzeżenia osobiste z wojny lotniczej w Polsce	82
Por. sap. Jan Żelewski: Oksywie w ogniu walki, wrzesień 1939 r. (c.d. ze s. 59)	85
Ppor. sap. Zbigniew Jan Śmidowicz: Relacja z działań wojennych w 1939 r.	

na Wybrzeżu (c.d. ze s. 555 t. I)	96
Mjr piech. Franciszek Piotrowiak: Historia III Gdyńskiego Batalionu ON (c.d. ze s. 63)	97
Por. piech. Hipolit Walkowski: Zarys działań III Gdyńskiego Batalionu ON we wrześniu 1939 r. (c.d. ze s. 66)	100
Por. art. Stanisław Głuszyk: Zestawienie działalności 3 baterii Morskiego Dywizjonu Artylerii Lekkiej za czas od 26 sierpnia do 19 września 1939 r. (c.d. ze s. 69)	104
Por. mar. Jan Sobieraj: Relacja z obrony Wybrzeża na odcinku Kępy Oksywskiej	107

DNI WIELKIEJ PRÓBY

GRENZWACHE NA KĘPĘ NIE WESZŁA	111
III baon ON, baon marynarzy kmdr. Horyda, 2 MPS, I Gdyński Batalion ON i ochotnicy w obronie północno-wschodniego skraju Kępy Oksywskiej	111
Mjr piech. Franciszek Piotrowiak: Historia III Gdyńskiego Batalionu ON (c.d. ze s. 100)	113
Por. piech. Hipolit Walkowski: Zarys działań III Gdyńskiego Batalionu ON we wrześniu 1939 r. (c.d. ze s. 104)	115
Por. piech. Adam Ziółkowski: Opis czynu	122
Por. mar. Jan Sobieraj: Relacja z obrony Wybrzeża na odcinku Kępy Oksywskiej (c.d. ze s. 108)	124
Mjr piech. Witold Skwarczyński: Przebieg działań wojennych II batalionu 2 Morskiego Pułku Strzelców od 1 do 19 września 1939 r. (c.d. ze s. 533 t. I)	125
Mjr piech. Witold Skwarczyński: Krótki opis działań plutonów specjalnych 2 Morskiego Pułku Strzelców (c.d. ze s. 305 t. I)	138
Kpt. piech. Franciszek Olszewski: Kampania wrześniowa 1939 r. — relacja (c.d. ze s. 190 t. I)	142
Por. rez. Wacław Szyszko: Wspomnienia z obrony Wybrzeża	144
Por. piech. Stefan Dzierżanowski: Przebieg działań 3 kompanii I Gdyńskiego Batalionu ON za czas od 12 do 19 września 1939 r.	147
Kpt. piech. Jan Jarzębowski: Wspomnienia dowódcy kompanii Obrony Narodowej w 1939 r. (c.d. ze s. 529 t. I)	149
Mjr piech. Stanisław Zaucha: Opis działań bojowych I Gdyńskiego Batalionu ON (3 Morskiego Batalionu Strzelców) w obronie Gdyni i polskiego Wybrzeża za czas od 24 sierpnia do 19 września 1939 r. (c.d. ze s. 523 t. I)	155
Kpt. rez. piech. Józef Kössler: Wspomnienia byłego dowódcy kompanii ochotniczej z walk w obronie Wybrzeża w 1939 r. (c.d. ze s. 625 t. I)	171
Ppor. rez. piech. mgr Paweł Szefka: Wejherowska ochotnicza Kompania Harcerska (c.d. ze s. 427 t. I)	173
Kpt. piech. Michał Pikuła: Obrona Wybrzeża w 1939 r. Wspomnienia i refleksje (c.d. ze s. 506 t. I)	174
Ppor. piech. Edward Bednarski: Relacja z przebiegu działań wojennych na Wybrzeżu w 1939 r. (c.d. ze s. 511 t. I)	177

NAZWY, KTÓRE STAŁY SIĘ SYMBOLAMI	180
1 MPS, I baon 2 MPS, II baon rez., III Gdyński Batalion ON, ochotnicy — na głównym kierunku uderzenia wroga	180
Płk piech. Kazimierz Pruszkowski: Opis walk 1 Morskiego Pułku Strzelców	

na Kępie Oksywskiej w dniach 10—19 września 1939 r.	182
Ppłk piech. Kazimierz Pruszkowski: Uzupełnienie opisu walk 1 Morskiego Pułku Strzelców na Kępie Oksywskiej w dniach 10—19 września 1939 r. . .	184
Kpt. piech. Konstanty Mizer: Dziennik działań bojowych 1 Morskiego Pułku Strzelców (c.d. ze s. 382 t. I)	213
Kpt. piech. Stanisław Busiakiewicz: Wspomnienia z wojny (c.d. ze s. 405 t. I) . .	219
Ppor. piech. Andrzej Chudy: List z 7 stycznia 1960 r.	221
Ppor. piech. Andrzej Chudy: List z 17 stycznia 1960 r. (c.d. ze s. 395 t. I) . .	231
Ppor. rez. piech. mgr Paweł Szeffa: Wejherowska Ochotnicza Kompania Harcerska (c.d. ze s. 174)	248
Por. piech. inż. Edmund Sawnor: Wspomnienia z udziału w walkach obrony Wybrzeża w 1939 r., Cz. II. Kępa Oksywska (c.d. ze s. 309 t. I)	253
Mjr piech. st. sp. Włodzimierz Swoński: List z 1966 r.	256
Ppor. rez. piech. Józef Kąkolewski: List z 4 kwietnia 1967 r.	258
Mjr piech. Franciszek Piotrowiak: Historia III Gdynskiego Batalionu ON (c.d. ze s. 115)	260
Mjr piech. Franciszek Piotrowiak: Uwagi do opracowania obrony Kępy Oksywskiej	265
Por. piech. Hipolit Walkowski: Zarys działań III Gdynskiego Batalionu ON we wrześniu 1939 r. (c.d. ze s. 121)	268
Kpt. piech. Michał Pikula: Obrona Wybrzeża w 1939. Wspomnienia i refleksje (c.d. ze s. 177)	271
Por. art. Stanisław Głuszyk: Zestawienie działalności 3 baterii Morskiego Dywizjonu Artylerii Lekkiej za czas od 26 sierpnia do 19 września 1939 r. (c.d. ze s. 107)	273
W OBRONIE POŁUDNIOWEGO ODCINKA: POGÓRZE—OBLUŻE—OKSYWIE	279
<i>Walki III batalionu rezerwowego, batalionu saperów, krakusów, żołnierzy obrony przeciwlotniczej, marynarzy, ochotników</i>	279
Kmdr ppor. Stanisław Jabłoński: Dzieje 1 Morskiego Dywizjonu Artylerii Przeciwlotniczej (c.d. ze s. 82)	282
Kpt. art. płot. Władysław Faczyński: Relacja z okresu kampanii wrześniowej 1939 r. (c.d. ze s. 283 t. I)	286
Por. kaw. Wincenty Spyriak: Relacja z walk w obronie Wybrzeża od 1 do 19 września 1939 r. (c.d. ze s. 547 t. I)	287
Por. sap. Jan Żelewski: Oksywie w ogniu walki, wrzesień 1939 r. (c.d. ze s. 95) .	293
Ppor. sap. Zbigniew Jan Śmidowicz: Relacja z działań wojennych w 1939 r. na Wybrzeżu (c.d. ze s. 97)	300
Por. piech. Ludwik Wolski: W obronie Kępy Oksywskiej	303
Kpt. piech. Michał Pikula: Obrona Wybrzeża w 1939 r. Wspomnienia i refleksje (c.d. ze s. 273)	305
Por. rez. piech. Walerian Szeffa: Krótki opis walk I plutonu 2 kompanii IV baonu ON (4 Morskiego Batalionu Strzelców) w 1939 r. (c.d. ze s. 508 t. I) .	306
Ppłk. piech. Kazimierz Pruszkowski: Uzupełnienie opisu walk 1 Morskiego Pułku Strzelców na Kępie Oksywskiej w dniach 10—19 września 1939 r. (c.d. ze s. 213)	307
Kpt. piech. Konstanty Mizer: Dziennik działań bojowych 1 Morskiego Pułku Strzelców (c.d. ze s. 219)	309
Ppor. piech. Andrzej Chudy: List z 17 stycznia 1960 r. (c.d. ze s. 248)	310

Ppor. rez. piech. mgr Paweł Szeffa: Wejherowska Ochotnicza Kompania Harcerska (c.d. ze s. 253)	312
Por. piech. Stefan Dzierżanowski: Przebieg działań 3 kompanii I Gdyńskiego Batalionu ON za czas od 12 do 19 września 1939 r. (c.d. ze s. 149)	313
Por. art. Stanisław Głuszyk: Zestawienie działalności 3 baterii Morskiego Dywizjonu Artylerii Lekkiej za czas od 26 sierpnia do 19 września 1939 r. (c.d. ze s. 278)	315
Ppor. piech. Wacław Gedroyć: Pluton pionierów (I baonu ON) (c.d. ze s. 536 t. I)	318
POZOSTAŁ NA KĘPIE NA ZAWSZE	320
<i>Ostatni dzień walki — ostatni dzień życia pułkownika Stanisława Dąbka, dowódcy Łądowej Obrony Wybrzeża</i>	320
Por. kaw. Wincenty Spyrlak: Relacja z walk w obronie Wybrzeża od 1 do 19 września 1939 r. (c.d. ze s. 293)	322
Por. kaw. Wincenty Spyrlak: Uzupełnienie do relacji z walk w obronie Wybrzeża od 1 do 19 września 1939 r.	326
Por. piech. Jan Zamoyski: List z 23 stycznia 1966 r. (c.d. ze s. 500 t. I)	329
Por. sap. Jan Żelewski: Oksywie w ogniu walki, wrzesień 1939 r. (c.d. ze s. 300)	330
Ppor. sap. Zbigniew Jan Śmidowicz: Relacja z działań wojennych w 1939 r. na Wybrzeżu (c.d. ze s. 303)	331
Por. piech. Ludwik Wolski: W obronie Kępy Oksywskiej (c.d. ze s. 305)	332
Pplk piech. Kazimierz Pruszkowski: Uzupełnienie opisu walk 1 Morskiego Pułku Strzelców na Kępie Oksywskiej w dniach 10—19 września 1939 r. (c.d. ze s. 309)	335
Mjr piech. st. sp. Włodzimierz Swoiński: List z 1966 r. (c.d. ze s. 258)	337
Pplk piech. Kazimierz Pruszkowski: List z 14 stycznia 1933 r.	338
Kpt. piech. Konstanty Mizer: Dziennik działań bojowych 1 Morskiego Pułku Strzelców (c.d. ze s. 310)	340
Ppor. piech. Andrzej Chudy: List z 17 stycznia 1960 r. (c.d. ze s. 312)	341
Por. piech. Stefan Dzierżanowski: Przebieg działań 3 kompanii I Gdyńskiego Batalionu ON za czas od 12 do 19 września 1939 r. (c.d. ze s. 314)	344
Kpt. piech. Michał Pikula: Obrona Wybrzeża w 1939 r. Wspomnienia i refleksje (c.d. ze s. 306)	346
Por. piech. inż. Edmund Sawnor: Wspomnienia z udziału w walkach obrony Wybrzeża w 1939 r. (c.d. ze s. 256)	347
Ppor. piech. Wacław Gedroyć: Pluton pionierów (I baonu ON) (c.d. ze s. 319)	350
Mjr piech. Stanisław Zaucha: Opis działań bojowych I Gdyńskiego Batalionu ON (3 Morskiego Batalionu Strzelców) w obronie Gdyni i polskiego Wybrzeża za czas od 24 sierpnia do 19 września 1939 r. (c.d. ze s. 168)	358
Kpt. rez. piech. Józef Kössler: Wspomnienia b. dowódcy kompanii ochotniczej z walk w obronie Wybrzeża w 1939 r. (c.d. ze s. 173)	355
Mjr piech. Witold Skwarczyński: Przebieg działań wojennych II baonu 2 Morskiego Pułku Strzelców od 1 do 19 września 1939 r. (c.d. ze s. 138)	357
Por. art. Stanisław Głuszyk: Zestawienie działalności 3 baterii Morskiego Dywizjonu Artylerii Lekkiej za czas od 26 sierpnia do 19 września 1939 r. (c.d. ze s. 318)	358
Mjr rez. art. Józef Rawski: Relacja z udziału w kampanii polskiej w 1939 r. (c.d. ze s. 285 t. I)	359
Kpt. piech. Jan Jarzębowski: Wspomnienia dowódcy kompanii Obrony Narodowej w 1939 r. (c.d. ze s. 154)	361

Kpt. rez. art. Henryk Dąbrowski: Fragment wspomnień	553
Kpt. dypl. art. Wacław Tym: Jako ostatni z walczących oddał dobrowolnie swe życie w obronie polskich praw do morza	369
Mgr Franciszek Sokół: Pułkownik Stanisław Dąbek — obrońca Kępy Oksywskiej. Wspomnienie pośmiertne	378

KLEINES VERDUN	381
„Každy metr terenu musiał być drogo opłacony”	381
Erinnerungen an den Feldzug gegen Polen im Jahre 1939 (c.d. ze s. 567 t. I)	386
Kpt. dypl. Hubert Rechlin: Mit einer Pommerschen Landwehrdivision gegen Gotenhafen und Hela (c.d. ze s. 579 t. I)	389
Das verstärkte Grenzwacht-Regiment Freiherr von Bothmer im Polen-Feldzug 1939. Truppe aus Ostpommern, Grenzmark und SS-Heimwehr Danzig; von einem Mitkämpfer (c.d. ze s. 582 t. I)	393
Otto Hess: Danzig — Werden und Behauptung einer deutschen Stadt	402
Hans Sponholz: Danzig — deine SA! Einsatz und Bewährung im Polenfeldzug (c.d. ze s. 589 t. I)	405
Kriegstagebuch der 3. (Schweren) Batterie der Danziger Artillerie-Abteilung (c.d. ze s. 597 t. I)	411
Kmdr Friedrich Ruge, dowódca sił trałowych Morza Bałtyckiego: Von der Tätigkeit der Kriegsmarine, insbesondere der Minensuchboote, im Kampf gegen Polen im Herbst 1939 (c.d. ze s. 605 t. I)	412
Otto Dietrich: Am „polnischen Meer”	416

GDY UCICHŁY ODGŁOSY WALKI

TUŁACZYM SZLAKIEM	422
Zołnierze Lądowej Obrony Wybrzeża Morskiego w jenieckich obozach i szpitalach oraz na tułaczce za granicą	422
Por. rez. piech. Wacław Szyszko: Wspomnienia z obrony Wybrzeża (c.d. ze s. 146)	424
Mjr piech. Stanisław Zaucha: Opis działań bojowych I Gdyńskiego Batalionu ON (3 Morskiego Batalionu Strzelców) w obronie Gdyni i polskiego Wybrzeża za czas od 24 sierpnia do 19 września 1939 r. (c.d. ze s. 355)	425
Por. sap. Jan Żelewski: Oksywie w ogniu walki, wrzesień 1939 r. (c.d. ze s. 331)	429
Kpt. piech. Michał Pikuła: Obrona Wybrzeża w 1939 r. Wspomnienia i refleksje (c.d. ze s. 347)	432
Kpt. piech. Jan Jarzębowski: Wspomnienia szpitalne gdyńskiego żołnierza 1939 r.	433
Ppor. sap. Zbigniew Jan Śmidowicz: Relacja z działań wojennych na Wybrzeżu (c.d. ze s. 332)	454
Ppor. piech. Edward Bednarski: Relacja z przebiegu działań wojennych na Wybrzeżu w 1939 r. (c.d. ze s. 179)	456
Kpt. Aurelia Łuszczkiewicz-Gontkiewicz: Relacja (c.d. ze s. 627 t. I)	457
Por. Dżennet Skibniewska: Praca Przysposobienia Wojskowego Kobiet (c.d. ze s. 629 t. I)	458

CENA CHWAŁY	459
Straty Lądowej Obrony Wybrzeża Morskiego — liczby, fakty, nazwiska wyróżnionych, poległych, rannych	459

Kpt. Aurelia Łuszczkiewicz-Gontkiewicz: Oświadczenie — relacja z pobytu na Kępie Oksywskiej w dniu 21 września 1939 r.	462
Mjr piech. Stanisław Zaucha: Opis działań bojowych I Gdyńskiego Batalionu ON (3 Morskiego Batalionu Strzelców) w obronie Gdyni i polskiego Wybrzeża za czas od 24 sierpnia do 19 września 1939 r. (c.d. ze s. 429) . . .	464
Pplk piech. Kazimierz Pruszkowski: Straty 1 MPS w zabitych, rannych, kontuzjowanych i zaginionych oficerach, podchorążych i podoficerach . . .	471
Ppor. rez. piech. mgr Paweł Szeffa: Wejherowska Ochotnicza Kompania Harcerska (c.d. ze s. 313)	476
Por. art. Stanisław Głuszyk: Zestawienie działalności 3 baterii Morskiego Dywizjonu Artylerii Lekkiej za czas od 26 sierpnia do 19 września 1939 r. (c.d. ze s. 359)	479
Ppor. sap. Zbigniew Jan Śmidowicz: Relacja z działań wojennych na Wybrzeżu (c.d. ze s. 456)	481
Mjr piech. Witold Skwarczyński: Przebieg działań wojennych II baonu 2 Morskiego Pułku Strzelców od 1 do 19 września 1939 r. (c.d. ze s. 358) . . .	482
Pplk art. Stanisław Edward Tadeusz Szancer: Wykaz poległych kosynierów według akt znajdujących się w PPS Gdynia	484
Imienne zestawienie poległych, rannych i zaginionych oficerów oraz szeregowych z tych oddziałów LOWyb., dla których w zbiorze relacji brak takich zestawień	485
ZAŁĄCZNIK	491
Protokół Komisji Weryfikacyjnej byłych Gdyńskich Czerwonych Kosynierów	491
WYKAZ LITERATURY	494
INDEKS OSÓB	496
INDEKS NAZW GEOGRAFICZNYCH	533
WYKAZ SKRÓTÓW	541